

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

Γ. ΠΑΪΖΗ : «Τὸ Ρωμάντζο τοῦ 1940».
Θίασος Μ. Κοτοπούλη.

Τὸ δεύτερο τμήμα τοῦ θιάσου Κοτοπούλη, πιστὸ στὸ πρόγραμμα ποὺ ἔταξε στὴ δουλειά του, ἀνέβασε πάλι ἓνα Ἑλληνικὸ ἔργο στὸ θέατρο Ἀλίκης. Τὸ ἔργο αὐτὸ μπορεῖ νὰ γένη τὰ ἐλαττώματά του, μπορεῖ νὰ τοῦλειπε ὁ σπινθηροβόλος διάλογος κι' ἡ γοργὴ δράση ποὺ δημιουργοῦν τίς θεατρικὲς ἐπιτυχίες, δὲν ἀξίζε ὁμῶς καὶ νὰ χτυπηθεῖ τόσο ἀπὸ τὴν κριτικὴ, ἰδιαίτερα τῶν ἑφημερίδων, ποὺ δίνουν τὴν πρώτη ἐντύπωση κι' ἐπηρεάζουν καὶ τὸ πλατύτερο ἀναγνωστικὸ κοινόν. Γιατὶ μήτε ἡ ὑπόθεση ἦταν τόσο κοινότοπη ὅσο φαίνεται σὰν τὴν ἀπογυμνώσεις ἀπὸ τὴν ψυχολογικὴ ἀνάλυση τῶν ἡρώων, μήτε ἡ τεχνικὴ ἔλειπε στὸ βαθμὸ ποὺ τονίστηκε.

Τὸ ἔργο τοῦ κ. Παΐζη εἶναι ἓνα ψυχολογικὸ ἐλαφρὸ δράμα τῆς σύγχρονης ζωῆς. Ἡ Μαρία, ἡ ἡρωίδα του, παρασύρεται ἀπὸ τὴν τάση τῆς ἐποχῆς σ' ἓναν πλούσιον γάμο, πνίγοντας τὴ φωνὴ τῆς καρδιάς της. Στὸ τέλος πληρώνει τὸ σφάλμα της μετὰ τὴν ἴδια τῆς τὴ ζωὴ, ἀνίκανη νὰ σηκώσει τὸ βῆρος τῆς ἐρημίας καὶ τῆς ἀπομόνωσης ποὺ μένει πάντα στὸν ἄνθρωπο ποὺ πάει ἐνάντια πρὸς τὸν ἑαυτὸ του. Ὁ τύπος αὐτός, μὲλο ποῦχει ζωντανία κι' εὐγένεια, δὲν εἶναι ὀλίγοντα ξεκαθαρισμένος. Ὁ συγγραφέας, μαζὶ μετὰ τὴ λαχτάρα τῆς μεγάλης ζωῆς, ἐμπλέξε ἓνα δεύτερο θέμα ποὺ μπορεῖ νὰ μὴν τοῦδωσε πλέρια ἀνάπτυξη, μὰ γι' αὐτὸ ἴσα ἴσα, καθὼς ἔμεινε ἔτσι ὑπόκωφο, ἔχει μεγαλύτερη ὑποβλητικότητα καὶ βάζει σὲ δεύτερο πλάνο τὸ πρῶτο. Κανένας δὲν εἶναι βέβαιος πῶς ἡ Μαρία θάκανε τὸν ἀταίριαστο αὐτὸ γάμο ἂν ὁ Πέτρος ποὺ ἀγάπησε δειχνόταν περισσότερο τολμηρὸς καὶ λιγότερο περηφάνος. Ἡ περηφάνεια κι' ἡ πληγωμένη εὐαισθησία τῆς νέας δὲν ἔπαιξε μικρὸ ρόλο στὴν ἀπόφασή της. Κι' ὁμῶς τονίζεται — καὶ πολὺ ρητορικὰ μάλιστα — τὸ θέλημα τοῦ πλούσιου γάμου.

Μπορεῖ στὴ ζωὴ νὰ μπλέκονται ἔτσι τὰ πράγματα καὶ πολλὰ κίνητρα μαζὶ νὰ σπρώχνουν στὴ δράση. Τέχνη ὁμῶς σημαίνει καθαρὴ σύλληψη, ἀπομόνωση τῶν στοιχείων, κυριαρχία μιᾶς κεντρικῆς ἰδέας.

Μιὰ ἄλλη γυναίκα, ἡ μητέρα τοῦ Πέτρου, μετὰ τὴ μητρικὴ της διαίσθηση βλέπει καθαρὰ τὴν ἀλήθεια, παρακολουθώντας μετὰ στοργὴ καὶ διαύγεια τὸ αἶσθημα τοῦ παιδιοῦ της καὶ τῆς Μαρίας. Ὅμως στὸ τέλος γίνεται ἀπίθανη κι' αὐτὴ μετὰ τὴν χαρὰ της γιὰ τὴ θεραπεία τοῦ γιοῦ της καὶ παύει νὰ βλέπει τὸ δράμα τῆς νέας γυναίκας ποὺ βρῖσκει τὴ λύτρωση, κάπως ἀπότομα, κάπως βιαστικά, σ' ἓνα ἀψυχολόγητο τέλος. Ἡ αὐτοκτονία τῆς Μαρίας ἀλλάζει τὸ εἶδος τοῦ ἔργου κι' ἀπὸ μιὰ κομεντί, ποὺ ἐξελισσόταν κανονικά, γίνεται ἄξαφνα βαρὺ δράμα. Ὅμως ἔχει σκηνὲς ζωντανές, κι' ἓνα δυὸ ὡραίες συγκρούσεις ποὺ δείχνουν θεατρικὸ ἔλαττο. Τάλλα πρόσωπα, ὅλα μετὰ κάποια γραμμὴ δική τους, μένουν ἀπλὰ σκίτσα, χωρὶς ὀλοκλήρωση. Συμβαίνουν ἀκόμη κι' ἓνα δυὸ ἄλλες ἀπίθανότητες, ὅπως ὁ κεραυνοβόλος ἔρωτας τοῦ Κώστα μετὰ τὴ φιλενάδα τῆς Μαρίας κι' ἡ ἀπόφασή του γιὰ διαζύγιο, μὰ στὸ σύνολό του τὸ ἔργο εἶναι συμπαθητικόν, μετὰ σωστὴν τὸ μεγαλύτερο μέρος ψυχολογικὴ παρατήρηση καὶ κείνο τὸ στοιχεῖο ποὺ γίνεται συχνὰ φωτεινὴ γραμμὴ στὴ δημιουργία, τὴν καλὴ διάθεση ἀντίκρου στὸν ἄνθρωπο καὶ τὴν τάση νὰ ἐρευνήσῃ τὸ μυστήριον τῆς ψυχῆς του.

Τὸ ἔργο τοῦ κ. Παΐζη, παρ' ὅλες τίς ἀδυναμίας ποὺ ἀναφέραμε, εἶναι μιὰ καλὴ πρώτη θεατρικὴ δημιουργία κι' ὑπόσχεται σίγουρα ἓνα μέλλον.

Στ' ἀνέβασμα στάθηκε τυχερό. Ἡ κ. Μιράντα ἦταν μιὰ Μαρία ὅλο εὐγένεια, ἀνησυχία καὶ πάθος. Ἐβαλε ὅλη τὴν ψυχὴ της σ' αὐτὸ τὸ ρόλο.

Πολὺ λεπτὰ καὶ παθητικὰ ἔπαιξε κι' ὁ κ. Μυράτς, ἰδιαίτερα στὶς στιγμὲς τῆς λεπτῆς πικρῆς εἰρωνείας. Ὁ κ. Ἀρώνης κι' ἡ κ. Λώρη ἔδωκαν ἐκφραστικώτατα τὸν πατέρα καὶ τὴ φίλη τῆς ἡρωίδας. Ἀντίρρηση ἔχουμε γιὰ τὴν κ. Μπασσιέ. Εἶταν ἐπιφανειακὴ κι' ἔδωκε τὴν εὐαισθησία τῆς μάνας μετὰ ἐκζήτηση καὶ πολλὴ φιλαρέσκεια.